

Sezona 2017/2018

BEOGRADSKA FILHARMONIJA

Ciklus: Voda

Dirigent: **Gabrijel Felc** / Conductor: **Gabriel Feltz**

Solista: **Robert Lakatoš**, violina / Soloist: **Robert Lakatoš**, violin

Petak, 25. maj 2018. godine
Zadužbina Ilije M. Kolarca u 20 časova

www.bgf.rs

Program:

Georg Fridrih Hendl: *Muzika na vodi*, svita br. 2 u De-duru, HWV 349

Allegro
Alla Hornpipe
Minuet
Lentement
Bouree

Trajanje: oko 12 min.

Petar Konjović: *Jadranski kapričo*, koncert za violinu i orkestar

Con moto
Canzonetta – Pisma našeg mora / Song of Our Sea
Allegro appassionato e robusto

Trajanje: oko 30 min.

K. Debisi: *More*, tri simfonijske skice

Od svitanja do podneva na moru
Igra talasa
Razgovor vetra i mora

Trajanje: oko 23 min.

Koncertmajstor: Miroslav Pavlović

Muzika na vodi Georga Fridriha Hendla (1685–1757), velikog nemačkog kompozitora baroka i savremenika Johana Sebastijana Baha i Domenika Skarlatija, jedno je od njegovih najpoznatijih dela za orkestar. Delo sačinjavaju tri svite – u Ef duru, De duru i Ge duru – sastavljene iz brojnih stavova plesnog karaktera kao što su menuet, buré, hornpajp, sarabanda, rigodon, žiga.

Godine 1712. Hendl se preselio u London, gde je ostao da živi i stvara do kraja svog života. *Muzika na vodi* nastala je kao porudžbina engleskog kralja Džordža I, koji je želeo svečanu proslavu sa muzikom za svoje goste tokom osmočasovne plovidbe rekom Temzom do Čelzija i nazad. Prateći kraljevski brod, orkestar na velikoj barži je 17. jula 1717. godine svirao *Muziku na vodi*, a kralj je toliko bio oduševljen delom da je zahtevao da je muzičari sviraju tri puta za redom. *Muzika na vodi* je Hendlu donela reputaciju *najboljeg engleskog kompozitora rođenog u Nemačkoj* i obezbedila mu angažmane za brojne svečanosti kraljevske porodice.

Pisana za veliki sastav i predviđena za izvođenje na otvorenom, *Muzika na vodi* je i danas zadržala veliku popularnost i mesto na koncertima kako u dvoranama, tako i pod vedrim nebom. Beogradska filharmonija će ovom prilikom izvesti svitu br. 2 u De-duru.

Đak Praškog konzervatorijuma, profesor Muzičke akademije u Beogradu, načelnik Muzikološkog instituta SANU i plodan operski kompozitor, **Petar Konjović** (1883–1970), pisao je **Jadranski kapričo, koncert za violinu i orkestar** u periodu između 1933. i 1936. godine. Delo je, 1939. godine, prvi put izvela Marija Mihailović uz dirigenta Mihaila Vukdragovića i pratnju Velikog radio orkestra Radio Beograda. Konjović je delo revidirao 1944. godine, a u prvom izvođenju nove verzije učestvovali su, uz Mariju Mihailović, Beogradska filharmonija i dirigent Živojin Zdravković.

Koncert je građen na motivima narodnih melodija iz Dalmacije, a među njima su i one koje je Stevan Stojanović Mokranjac obradio u svojim *Primorskim napevima: Popuhnul je tihi vetar, Zibala Jane, Vrbniče nad morem, Majka Maru preko mora zvala*. Kroz tri stava one se ponekad u hromatizovanom ili sinkopiranom vidu prepliću ili kontrapunktiraju jedna drugoj. Pesme su bogato ornamentisane, i veoma vešto utkane sa Konjovićevim originalnim muzičkim mislima, grade jedno vedro, *morsko* delo. Ritmovi barkarole prvog stava, lirski i ljupki kanconeti u drugom stavu i veselost, i rapsodičnost trećeg stava, pred našim očima razotkrivaju sve lepote suncem okupanog, kapricioznog Jadrana.

Jedna od stalnih impresionističkih inspiracija bila je voda. Njom je bio opčinjen i Klod Debisi (1862-1918), što je ovekovečio kroz nekoliko dela različitih žanrova. *More* je premijerno izvedeno 1905. godine u Parizu. Niko od prisutnih kritičara u muzici *nije čuo more*, a ni premijere u Londonu, Bostonu i Njujorku nisu prošle bolje. Stilski, delo je prema nekim tumačenjima, predstavljalo povratak romantičarskim tendencijama, dok su samo pojedini kritičari u Debisijevom kompozicionom stilu prepoznali korak unapred.

Iako nije napisao nijednu simfoniju, *More* se može tumačiti kao nekonvencionalna forma trestavačnog simfonijskog ciklusa, sa energičnim spoljnim stavovima, dok srednji ima ulogu skerca. Prvi stav *Od svitanja do podneva na moru*, zasnovan je na kratkim fragmentima koji se razvijaju, a koji će se pojaviti i u finalnom stavu. Postepena gradacija postignuta je dinamičkim i fakturnim uslošnjanjem i asocira na jutarnje podizanje sunca. *Igra talasa* donosi *lakšu* i prozračniju fakturu

upotpunjenu bržim briljantnim figurama kao kompozitorova fascinacija zvučnim nijansama. Treći stav, *Razgovor vetra i mora*, kontrastira prethodnom stavu snažnim efektima, izborom gušće fakture sa limenim duvačkim korpusom i trijumfalnim završetkom.

Marija Kostić*

*U sezoni 2017-18, Beogradska filharmonija pruža priliku odabranim mladim muzikolozima da pisanjem programskih komentara obogate svoju stručnu praksu.